Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

21 päivänä joulukuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Direktiivi 93/13/ETY – Kohtuuttomat ehdot – 1 artiklan 2 kohta – Pakottavia lakeja tai asetuksia heijastavien sopimusehtojen jääminen kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle – Ulkomaan valuutan määräinen laina – Sopimusehto, joka heijastaa dispositiivista kansallista säännöstä – 1 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanon laiminlyönnin vaikutus – 3 artiklan 1 kohta ja 4 artiklan 1 kohta – Sopimusehdon kohtuuttomuuden valvonta – 8 artikla – Sellaisten kansallisten säännösten antaminen tai voimassa pitäminen, joilla varmistetaan kuluttajalle suojelun korkeampi taso – Direktiivin 93/13 eri säännösten keskinäinen vuorovaikutus

Asiassa C-243/20,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Polymeles Protodikeio Athinon (Ateenan alioikeus, Kreikka) on esittänyt 5.5.2020 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 5.6.2020, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

DP ja

SG

vastaan

Trapeza Peiraios AE,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: varapresidentti L. Bay Larsen, joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit N. Jääskinen (esittelevä tuomari) ja M. Safjan,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– DP ja SG, edustajanaan V. Kontogiannis, dikigoros,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

– Trapeza Peiraios AE, edustajanaan S. Spyropoulos, dikigoros,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään V. Karra, S. Charitaki ja A. Magrippi,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vláčil ja S. Šindelková,

– Euroopan komissio, asiamiehinään N. Ruiz García ja A. Katsimerou,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29) 1 artiklan 2 kohdan, 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä DP ja SG ja toisaalta Trapeza Peiraios AE ja jossa on kyse euromääräiseen luottosopimukseen tehtyihin lisäyksiin sisältyvien sopimusehtojen, joilla euro on korvattu Sveitsin frangilla, väitetystä kohtuuttomuudesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 93/13 johdanto-osan 12. ja 13. perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”kansallisten lainsäädäntöjen nykytilassa voidaan suunnitella kuitenkin ainoastaan osittaista yhdenmukaistamista; tämä direktiivi kattaa erityisesti ainoastaan ne sopimusehdot, joista ei ole neuvoteltu erikseen; on tarpeen jättää jäsenvaltioille mahdollisuus perustamissopimusta asianmukaisesti noudattaen varmistaa kuluttajalle suojelun korkeampi taso tämän direktiivin säännöksiä tiukemmilla kansallisilla säännöksillä,

jäsenvaltioiden lakien ja asetusten, joissa suoraan tai välillisesti vahvistetaan kuluttajasopimusten ehdot, osalta oletetaan, että ne eivät sisällä kohtuuttomia ehtoja; tämän vuoksi ei ole tarpeen saattaa tämän direktiivin säännöksiä koskemaan ehtoja, joissa heijastuvat pakolliset lait tai asetukset, tai niiden kansainvälisten sopimusten, joissa jäsenvaltiot ja yhteisö ovat osallisina, periaatteet tai määräykset; tässä suhteessa 1 artiklan 2 kohdan ilmaisu "pakolliset lait ja asetukset" kattaa myös ne säännöt, joita lain mukaan sovelletaan sopimuspuolten välillä silloin, kun muusta järjestelystä ei ole sovittu”.

4 Tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin säännökset eivät koske pakollisia lakeja tai asetuksia heijastavia sopimusehtoja eikä kansainvälisten sopimusten, joissa jäsenvaltiot ja yhteisö ovat osallisina, määräyksiä tai periaatteita, varsinkaan liikenteen alalla.”

5 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan kreikankieliseen versioon sisältyy toinen alakohta, jonka sanamuoto on seuraava:

”Edellä 1 artiklan 2 kohdassa oleva ilmaisu ’pakolliset lait ja asetukset’ kattaa myös säännöt, joita lain perusteella sovelletaan sopimuspuolten välillä silloin, kun muusta järjestelystä ei ole sovittu.”

6 Direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille.”

7 Tämän direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sopimusehdon kohtuuttomuutta arvioidaan ottaen huomioon sopimuksen kohteena olevien tavaroiden ja palvelujen luonne ja viitaten sopimuksentekohetkellä kaikkiin sopimuksen tekoon liittyviin olosuhteisiin sekä kaikkiin muihin sopimuksen ehtoihin tai toiseen sopimukseen, josta se on riippuvainen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 7 artiklan soveltamista.

2. Sopimusehtojen kohtuuttoman luonteen arviointi ei saa koskea sopimuksen pääkohteen määrittelyä, hinnan tai korvauksen riittävyyttä eikä vastineena toimitettavia palveluja ja tavaroita, jos ehdot on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi.”

8 Kyseisen direktiivin 8 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa tämän direktiivin soveltamisalalla perustamissopimuksen mukaisia tiukempia säännöksiä varmistaakseen kuluttajalle suojelun korkeamman tason.”

Kreikan oikeus

9 Siviililain (Astikos Kodikas) 291 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kun kyseessä on Kreikassa suoritettava valuuttamääräinen maksuvelvoite, velallisella on, ellei toisin ole sovittu, oikeus suorittaa maksu kansallisessa valuutassa sen kyseisen ulkomaan valuutan käyvän arvon mukaisesti, joka sillä maksuhetkellä ja maksupaikassa on.”

10 Kuluttajansuojasta 16.11.1994 annetun lain 2251/1994 (FEK A’ 191), jolla direktiivi 93/13 on saatettu osaksi Kreikan oikeutta, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa (jäljempänä laki 2251/1994), 2 §:n 6 momentissa säädetään seuraavaa:

”Yleiset sopimusehdot, jotka häiritsevät merkittävästi sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoa kuluttajan vahingoksi, ovat kiellettyjä ja pätemättömiä. Sopimukseen sisältyvän yleisen sopimusehdon kohtuuttomuutta arvioidaan ottaen huomioon sopimuksen kohteena olevien tavaroiden ja palvelujen luonne, sopimuksen kohde, kaikki sopimuksen tekemiseen liittyvät erityiset olosuhteet ja kaikki muut sopimuksen ehdot tai sellaisen muun sopimuksen ehdot, josta se on riippuvainen.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

11 Pääasiassa kantajina ovat kaksi kuluttajaa, jotka asuvat Kreikassa, jossa he saavat tulonsa euroina. He tekivät tähän jäsenvaltioon sijoittautuneen pankin Trapeza Peiraiosin kanssa 3.9.2004 asuntolainasopimuksen 30 vuodeksi. Luottosopimus oli euromääräinen, ja siihen sovellettiin vaihtuvaa korkoa, jossa viitekorkona oli 360 päivän Euribor-korko.

12 Sopimuspuolet allekirjoittivat 26.3.2007 ja 25.6.2007 kaksi lisäystä, joilla tämä alun perin euromääräinen lainasopimus muutettiin Sveitsin frangin määräiseksi. Näissä lisäyksissä määrätään yhtäältä, että lainan jäljellä oleva osuus maksetaan takaisin Sveitsin frangeina, ja toisaalta, että lainan korko on kiinteä kolmen ensimmäisen vuoden aikana ja että se on tämän jälkeen vaihtuva korko, jonka viitekorkona on 360 päivän LIBOR-korko, joka lasketaan Sveitsin frangille.

13 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että jälkimmäisen lisäyksen sopimusehdossa 4.5 määrätään seuraavaa: ”Velallinen suorittaa lainan takaisinmaksun joko luoton myöntämisvaluutassa tai Sveitsin frangeja vastaavana euromääräisenä summana, joka lasketaan kunkin kuukausierän maksupäivän valuuttakurssin perusteella, siten kuin tämä valuuttakurssi pankkien välisillä valuuttamarkkinoilla määräytyy. Tämä hinta on korkeampi kuin pankin myymän Sveitsin frangin käypä hinta, joka mainitaan pankin päivittäisessä valuuttakurssi-ilmoituksessa.”

14 Kyseisen lisäyksen sopimusehdossa 8.1.3 määrätään seuraavaa: ”Mikäli lainasopimus päätetään, pankilla on tässä sopimuksessa muutoin mainittujen seuraamusten lisäksi oikeus (mutta ei velvollisuutta) muuntaa erääntynyt velka euroiksi Sveitsin frangin voimassa olevan myyntihintansa perusteella, joka ilmenee pankin päivittäisestä valuuttakurssi-ilmoituksesta sinä päivänä, kun lainan jäljellä oleva osuus muunnetaan euroiksi, ja periä tämä summa viivästyskorkoineen, joka määräytyy pankin voimassa olevan asuntolainoihin sovellettavan peruskoron mukaisesti korotettuna marginaalilla ja lain 128/1975 mukaisella maksulla, korotettuna 2,5 prosenttiyksiköllä. Tapauksessa, jossa sovelletaan edellä mainittua korkeampaa viivästyskorkoa, sitä on sovellettava.”

15 Pääasian kantajat nostivat 17.9.2018 ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa Polymeles Protodikeio Athinonissa (Ateenan alioikeus, Kreikka) Trapeza Peiraiosia vastaan kanteen, jossa he vaativat pääasiallisesti yhtäältä kyseisten lisäysten toteamista pätemättömiksi ja toisaalta lisäyksiä edeltäneen tilanteen palauttamista. He vetoavat vaatimustensa tueksi erityisesti siihen, että edellä mainitut sopimusehto 4.5 ja sopimusehto 8.1.3 (jäljempänä riidanalaiset sopimusehdot) ovat kohtuuttomia ja siten lain 2251/1994 2 §:n perusteella pätemättömiä. Heidän mukaansa pankki oli kehottanut heitä muuttamaan lainasopimusta ilmoittamatta heille tästä aiheutuvasta valuuttariskistä, vaikka heillä ei ollut tietoja, joiden perusteella he olisivat voineet havaita tämän riskin.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että riidanalaisissa sopimusehdoissa toistetaan olennaisilta osin siviililain 291 §:n sisältö, jonka mukaan lainanottaja voi, ellei toisin ole sovittu, maksaa Kreikassa ulkomaan valuutan määräisen velkansa joko tässä valuutassa tai kansallisessa valuutassa maksupaikassa ja maksupäivänä voimassa olevan kyseisen valuutan vaihtokurssin mukaisesti.

17 Tämä tuomioistuin pohtii siten, voiko se valvoa riidanalaisten sopimusehtojen kohtuuttomuutta, kun direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätetään pakottavia lakeja tai asetuksia heijastavat sopimusehdot.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa lisäksi, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdan kreikankielisen version mukaan lakien tai asetusten dispositiivisia säännöksiä heijastavat sopimusehdot jätetään kohtuuttomuuden valvonnan ulkopuolelle ja että kyseistä kohtaa ei ole toistettu nimenomaisesti laissa 2251/1994, jolla direktiivi 93/13 on saatettu osaksi Kreikan oikeutta.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin, että Kreikan oikeuskäytännössä on eroja, kun kyse on siitä, voidaanko silloin, kun direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvää poissulkemista ei ole nimenomaisesti sisällytetty kansallisen oikeuden säännöksiin, kansallista lainsäädäntöä kuitenkin tulkita siten, että sillä olisi pantu se täytäntöön, jolloin sellaisen sopimusehdon kohtuuttomuutta, jossa vain toistetaan siviililain 291 §:n kaltainen dispositiivinen säännös, ei ole mahdollista valvoa.

20 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee siten, että Areios Pagosin (ylin tuomioistuin, Kreikka) täysistunto on todennut tuomiossaan nro 4/2019, että vaikka direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa säädettyä poissulkemista ei ole saatettu osaksi Kreikan oikeutta erityisellä ja nimenomaisella säännöksellä, tämä poissulkeminen on kuitenkin olennainen osa lain 2251/1994 2 §:n 6 momenttia unionin oikeuden ja tämän direktiivin tavoitteen mukaisen tulkinnan perusteella. Tässä tuomiossa todetaan, että ”jos riidanalainen sopimusehto heijastaa kansallisen oikeuden pakottavaa tai dispositiivista säännöstä, ei määritelmän mukaan ole mahdollista, että sopimuspuolten välistä tasapainoa on häiritty tai että sopimusehto on kohtuuton. Näin ollen tällainen sopimusehto ei lähtökohtaisesti kuulu lain 2251/1994 soveltamisalaan”. Kyseisessä tuomiossa täsmennetään, että asia on näin, kun kyse on siviililain 291 §:n sisältöä heijastavasta asuntolainasopimuksen ehdosta.

21 Ennakkoratkaisupyynnössä mainitaan, ettei tätä tulkintaa ole kuitenkaan hyväksytty yksimielisesti. Areios Pagosissa ilmaistun vähemmistökannan mukaan ei voida katsoa, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa säädetty poissulkeminen sisältyy lain 2251/1994 2 §:n 6 momenttiin, koska sopimusehdon kohtuuttomuuden valvontaa koskevia poikkeuksia on tulkittava suppeasti. Tämä vähemmistökanta perustuu siihen, että – kuten direktiivin johdanto-osan 12. perustelukappaleessa ja 8 artiklassa todetaan – kyseisellä direktiivillä toteutetaan ainoastaan osittainen ja vähimmäistasoinen yhdenmukaistaminen jättämällä jäsenvaltioille mahdollisuus tarjota kuluttajille suojelun korkeampi taso. Kreikan lainsäätäjä on tämän kannan mukaan mainitun direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä jättänyt tämän vuoksi tarkoituksellisesti saattamatta sen 1 artiklan 2 kohdassa säädetyn poissulkemisen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Muunlainen tulkinta lain 2251/1994 2 §:n 6 momentista olisi vastoin Kreikan lainsäätäjän tahtoa tarjota kuluttajille parempaa suojelua, ja se merkitsisi lainsäädännön contra legem -tulkintaa, joka on kielletty.

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että sen omat jäsenet yhtyvät pääosin jälkimmäiseen näkemykseen ja katsovat, että kreikkalaiset tuomioistuimet voivat valvoa direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sopimusehtojen kohtuuttomuutta, koska Kreikan lainsäätäjä ei ole sisällyttänyt tässä säännöksessä säädettyä poikkeusta kansalliseen oikeuteen.

23 Tässä tilanteessa Polymeles Protodikeio Athinon päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voiko jäsenvaltio direktiivin 93/13 8 artiklan, joka koskee jäsenvaltioiden mahdollisuutta antaa tiukempia säännöksiä varmistaakseen kuluttajalle suojelun korkeamman tason, perusteella olla saattamatta direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa osaksi kansallista oikeuttaan ja sallia myös sellaisten sopimusehtojen tuomioistuinvalvonnan, jotka heijastavat pakottavia tai dispositiivisia lain tai asetusten säännöksiä?

2) Vaikka direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa ei ole nimenomaisesti saatettu osaksi Kreikan oikeutta, voidaanko katsoa, että ne on sisällytetty siihen välillisesti tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan sisällön perusteella, sellaisina kuin ne on pantu täytäntöön lain 2251/1994 2 §:n 6 momentin säännöksillä?

3) Sisältyykö kohtuuttoman sopimusehdon käsitteeseen ja sen soveltamisalaan, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 1 kohdassa, direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädetty poikkeus?

4) Kuuluuko direktiivin 93/13 säännöksissä tarkoitetun yleisten sopimusehtojen kohtuuttomuuden valvonnan piiriin kuluttajan luottolaitoksen kanssa tekemän lainasopimuksen sopimusehto, jossa toistetaan jäsenvaltion dispositiivisen oikeussäännön sanamuoto, kun tästä sopimusehdosta ei ole neuvoteltu erikseen?”

Ennakkoratkaisukysymykset

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

24 Trapeza Peiraios väittää, että sekä koko ennakkoratkaisupyyntö että kukin esitetyistä kysymyksistä on jätettävä tutkimatta useilla eri perusteilla. Se väittää pääasiallisesti, ettei tällä pyynnöllä ensinnäkään ole mitään yhteyttä pääasian kohteeseen ja siinä kehotetaan unionin tuomioistuinta esittämään neuvoa-antava lausunto. Toiseksi sen mukaan Areios Pagos on jo päättänyt ennakkoratkaisupyynnössä mainitun kansallista oikeuskäytäntöä koskevan keskustelun, eikä unionin tuomioistuimella ole toimivaltaa lausua kansallisen oikeuden säännösten tulkinnasta, ja pääasian kantajat ovat vedonneet ainoastaan niihin. Kolmanneksi tietyt ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset ovat epätarkkoja tai niitä on jopa mahdoton ymmärtää.

25 Tässä yhteydessä on muistettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta, jolloin olettamana on, että niillä on merkitystä. Jos siis esitetty kysymys koskee unionin oikeussäännön tulkintaa tai pätevyyttä, unionin tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus vastata siihen, paitsi jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen tai jos unionin tuomioistuimella

ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyyn kysymykseen (ks. tuomio 2.9.2021, OTP Jelzálogbank ym., C-932/19, EU:C:2021:673, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 On myös selvää, että SEUT 267 artiklassa tarkoitetussa menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, yksinomaan kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen tulkitsemaan ja soveltamaan kansallista lainsäädäntöä ja että unionin tuomioistuin on toimivaltainen lausumaan ainoastaan unionin säädöksen tulkinnasta tai pätevyydestä niiden tosiseikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin sille ilmoittaa (ks. vastaavasti tuomio 29.4.2021, Bank BPH, C-19/20, EU:C:2021:341, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 10.6.2019, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg), C-303/20, EU:C:2021:479, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii useiden unionin oikeuden säännösten merkitystä ja ulottuvuutta ratkaistakseen sen, voiko se valvoa riidanalaisten sopimusehtojen kohtuuttomuutta direktiivin 93/13 mukaisesti. Se pyytää näet unionin tuomioistuinta tulkitsemaan tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohtaa, 3 artiklan 1 kohtaa, 4 artiklan 1 kohtaa ja 8 artiklaa ja täsmentää samalla, että kyseinen direktiivi on saatettu osaksi Kreikan oikeusjärjestystä lailla 2251/1994, johon pääasian kantajat erityisesti vetoavat. Lisäksi kyseinen tuomioistuin on esittänyt riittävän selvästi ja täsmällisesti pääasian taustalla olevat tosiseikat sekä asiaa koskevat oikeussäännöt, ja näistä seikoista ilmenee, että esitetyillä kysymyksillä on yhteys tämän oikeusriidan kohteeseen ja että ne eivät ole luonteeltaan hypoteettisia.

28 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

29 Neljännellä kysymyksellään, joka on syytä tutkia ensimmäiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että siinä jätetään tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen sisältyvä ehto, joka heijastaa lain tai asetuksen dispositiivista säännöstä eli jota sovelletaan suoraan silloin, kun sopimuspuolten välillä ei ole sovittu muusta järjestelystä, vaikka kyseisestä sopimusehdosta ei ole neuvoteltu erikseen.

30 Tässä yhteydessä on muistutettava, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa suljetaan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sopimusehdot, jotka heijastavat ”pakottavia lakeja tai asetuksia”; tämä ilmaisu kattaa kyseisen direktiivin 13. perustelukappaleen valossa sekä kansallisen oikeuden säännökset, joita sovelletaan sopimuspuolten välillä niiden tahdosta riippumatta, että säännökset, jotka ovat dispositiivisia eli joita sovelletaan suoraan silloin, kun sopimuspuolten välillä ei ole sovittu muusta järjestelystä (tuomio 2.9.2021, OTP Jelzálogbank ym., C-932/19, EU:C:2021:673, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Tässä yhteydessä on korostettava, että direktiivin 93/13 kreikankielinen versio on ainoa versio, jossa direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyy toinen alakohta, jonka sanamuoto vastaa tämän direktiivin 13. perustelukappaleen loppuosan sanamuotoa, jonka mukaan kyseisessä säännöksessä oleva ilmaisu pakottavat lait ja asetukset ”kattaa myös säännöt, joita lain perusteella sovelletaan sopimuspuolten välillä silloin, kun muusta järjestelystä ei ole sovittu”.

32 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdessä kieliversiossa käytettyä unionin oikeuden säännöksen sanamuotoa ei kuitenkaan voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden. Unionin oikeuden säännöksiä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti kaikilla unionin kielillä laadittujen kieliversioiden valossa. Unionin oikeuden tekstin erikielisten toisintojen poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava sen säännöstön systematiikan ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on (tuomio 9.7.2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Unionin tuomioistuin on katsonut direktiivin 93/13 systematiikasta, että tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että sopimusehto, josta ei ole erikseen neuvoteltu mutta joka heijastaa sääntöä, jota kansallisen lain mukaan sovelletaan sopimuspuolten välillä silloin, kun tältä osin ei ole sovittu muusta järjestelystä, ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan (tuomio 9.7.2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, 37 kohta).

34 Unionin tuomioistuin täsmensi tässä yhteydessä, että sillä, että sopimusehdosta, joka heijastaa jotakin direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista säännöksistä, ei ole erikseen neuvoteltu, ei ole vaikusta sopimusehdon sulkemiseen kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdan mukaan näet se, että sopimusehdosta ei ole erikseen neuvoteltu, on sopimusehdon mahdollista kohtuuttomuutta koskevan valvonnan aloittamisen edellytys, mutta valvonta ei ole mahdollista, jos sopimusehto ei kuulu direktiivin soveltamisalaan (tuomio 9.7.2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, 36 kohta).

35 Unionin tuomioistuin on todennut direktiivin 93/13 tavoitteesta toistuvasti, että tämän direktiivin 2 artiklan 1 kohdasta ilmenevä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jääminen on perusteltua sen vuoksi, että voidaan lähtökohtaisesti olettaa, että kansallinen lainsäätäjä on asettanut tasapainoon tiettyjen sopimusten osapuolten kaikki oikeudet ja velvollisuudet, ja tämän tasapainon unionin lainsäätäjä on nimenomaisesti pyrkinyt säilyttämään (tuomio 10.6.2021, Prima banka Slovensko, C-192/20, EU:C:2021:480, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, että se, että tällainen tasapaino on vahvistettu, ei ole edellytys tämän 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun poissulkemisen soveltamiselle vaan oikeutus tällaiselle poissulkemiselle (ks. vastaavasti tuomio 9.7.2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, 27 kohta ja määräys 14.10.2021, NSV ja NM, C-87/21, ei julkaistu, EU:C:2021:860, 31 kohta).

36 Edellä 33–35 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa, että kansalliset tuomioistuimet eivät voi valvoa direktiivin 93/13 kannalta sitä, onko elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehdyn sopimuksen ehto kohtuuton, vaikka siitä ei ole neuvoteltu erikseen, kun tämä ehto heijastaa lain tai asetuksen säännöstä, joka on kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla pakottava, sillä tämä käsite kattaa paitsi säännöksen, jota sovelletaan sopimuspuolten välillä niiden tahdosta riippumatta, myös säännöksen, joka on dispositiivinen eli jota sovelletaan suoraan silloin, kun sopimuspuolten välillä ei ole sovittu muusta järjestelystä, tämän tuomion 30 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti.

37 Kansallisten tuomioistuinten, joiden käsiteltäväksi asia on saatettu, tehtävänä on tarkistaa unionin tuomioistuimen määrittelemien arviointiperusteiden valossa – eli ottamalla huomioon asianomaisten lainasopimusten luonne, systematiikka ja ehdot sekä sopimusten oikeudellinen ja tosiasiallinen asiayhteys –, kuuluuko asianomainen sopimusehto direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, ottaen samalla huomioon, että kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta on tulkittava suppeasti ottaen huomioon kyseisen direktiivin tavoite eli kuluttajien suojaaminen (ks. vastaavasti tuomio 20.9.2017, Andriciuc ym., C-186/16, EU:C:2017:703, 30 ja 31 kohta).

38 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että riidanalaisilla sopimusehdoilla, joista ei ilmeisesti ole neuvoteltu asianomaisen lainasopimuksen sopimuspuolten välillä, toistetaan sen dispositiiviseksi säännökseksi luonnehtiman siviililain 291 §:n sisältö.

39 On kuitenkin muistutettava, että kyseisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia tämän tuomion 37 kohdassa mainittuja arviointiperusteita soveltaen, kuvastavatko kaikki sen käsiteltäväksi saatetut riidanalaiset sopimusehdot todellakin kansallisen oikeuden säännöksiä, jotka ovat direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla pakottavia, kun otetaan huomioon, että kyseisistä sopimusehdoista niitä, jotka eivät kuulu tämän luonnehdinnan piiriin, ei tällä perusteella voida jättää kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Se, että tietyt tällaisia lain säännöksiä heijastavat ehdot jäävät direktiivin 93/13 soveltamisalan ulkopuolelle, ei merkitse sitä, ettei kansallinen tuomioistuin voisi arvioida tämän direktiivin kannalta samaan sopimukseen sisältyviä muita ehtoja, joista lain säännöksissä ei ole kyse (tuomio 20.9.2018, OTP Bank ja OTP Faktoring, C-51/17, EU:C:2018:750, 66 kohta).

40 Edellä esitetyn perusteella neljänteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että siinä jätetään tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen sisältyvä ehto, joka heijastaa kansallisen lain tai asetuksen dispositiivista säännöstä eli jota sovelletaan suoraan silloin, kun sopimuspuolten välillä ei ole sovittu muusta järjestelystä, vaikka kyseisestä sopimusehdosta ei ole neuvoteltu erikseen.

Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, pääasiallisesti, onko direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltion tuomioistuimet ovat velvollisia jättämään tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle kyseisen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut sopimusehdot, vaikka kyseistä säännöstä ei olisi muodollisesti saatettu osaksi kyseisen valtion oikeusjärjestystä, ja voivatko nämä tuomioistuimet tällaisessa tapauksessa katsoa, että kyseinen 1 artiklan 2 kohta on sisällytetty välillisesti kansalliseen oikeuteen tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanolla.

42 Tämä kysymys perustuu oletukseen siitä, että koska direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa ei ole nimenomaisesti toistettu sen täytäntöönpanosta annetussa Kreikan lainsäädännössä, Areios Pagos on katsonut tämän direktiivin kanssa yhteensopivaksi katsomansa kansallisen oikeuden tulkinnan perusteella, että tämän direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetty direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen sisältyy implisiittisesti kyseiseen lainsäädäntöön, sillä tämä poissulkeminen on erottamaton osa lain 2251/1994 2 §:n 6 momenttia, jolla kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohta ja 4 artiklan 1 kohta on pantu täytäntöön.

43 Ensinnäkin seurauksista, joita aiheutuu siitä, ettei direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa ole saatettu osaksi kansallista oikeutta, on korostettava, että kyseisen direktiivin säännöksiä on tarkoitus soveltaa ainoastaan sellaisiin tapauksiin, joita ei ole suljettu sen soveltamisalan ulkopuolelle erityisesti tässä 1 artiklan 2 kohdassa säädetyn poissulkemisen perusteella kyseisessä kohdassa määritellyin edellytyksin (ks. vastaavasti tuomio 26.3.2020, Mikrokasa ja Revenue Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, C-779/18, EU:C:2020:236, 50 kohta ja tuomio 9.7.2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Tämän jälkeen on todettava, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätetään siinä tarkoitetut sopimusehdot, erityisesti pakottavia lakeja tai asetuksia heijastavat sopimusehdot. Näin ollen siitä huolimatta, että kyseistä 1 artiklan 2 kohtaa ei ehkä ole saatettu osaksi jäsenvaltion oikeusjärjestystä, on kuitenkin niin, ettei unionin oikeudessa ole säädetty siitä, että tällaisten sopimusehtojen ja välillisesti niiden heijastamien pakottavien kansallisten säännösten yhdenmukaisuutta voitaisiin valvoa kyseisen direktiivin vaatimusten valossa.

45 Tällaisella täytäntöönpanon laiminlyönnillä ei näet voida muuttaa direktiivin 93/13 soveltamisalaa, jonka on lähtökohtaisesti oltava sama kaikissa jäsenvaltioissa, jollei unionin oikeudessa sallituista mukautuksista muuta johdu. Jälkimmäisen seikan osalta on muistutettava, että jäsenvaltioilla on edelleen erityisesti mahdollisuus soveltaa kyseisen direktiivin säännöksiä kansallisen oikeuden sääntöinä tilanteisiin, jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan, kunhan tämä on yhteensopivaa direktiivillä tavoiteltujen päämäärien ja perussopimusten kanssa (ks. vastaavasti tuomio 2.4.2020, Condominio di Milano, via Meda, C-329/19, EU:C:2020:263, 32–38 kohta).

46 Kun otetaan huomioon asiayhteys, johon pääasian oikeudenkäynti liittyy – sellaisena kuin se on esitetty tämän tuomion 18–22 ja 42 kohdassa –, on tutkittava, voivatko kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimet katsoa tai onko niiden katsottava silloin, kun direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa ei ole nimenomaisesti saatettu osaksi jäsenvaltion oikeusjärjestystä antamalla sitä koskeva nimenomainen ja erityinen säännös, että kyseinen säännös on saatettu osaksi kansallista oikeutta implisiittisesti antamalla kansalliset säännökset, joilla kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohta ja 4 artiklan 1 kohta on pantu täytäntöön.

47 Tästä on korostettava, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa rajoitetaan tällä direktiivillä käyttöön otetun, kohtuuttomilta sopimusehdoilta suojaavan järjestelmän soveltamisalaa, kun taas sen 3 artikla koskee kohtuuttomien sopimusehtojen käsitettä ja sen 4 artikla tällaisten ehtojen kohtuuttomuuden arvioinnin laajuutta kyseisen direktiivin yhteydessä.

48 Kuten unionin tuomioistuin on lisäksi jo todennut, mitä tahansa unionin oikeuden välinettä voidaan soveltaa tiettyyn tilanteeseen vain siltä osin kuin se kuuluu kyseisen välineen soveltamisalaan (määräys 14.4.2021, Credit Europe Ipotecar IFN ja Credit Europe Bank, C-364/19, EU:C:2021:306, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 14.10.2021, NSV ja NM, C-87/21, ei julkaistu, EU:C:2021:860, 37 kohta). Lisäksi jo direktiivin 93/13 rakenteesta ilmenee selvästi, että sopimusehdon mahdollinen kohtuuttomuuden arviointi direktiivin säännösten ja erityisesti sen 3 ja 4 artiklan kannalta edellyttää sitä, että ensin määritetään, kuuluuko asianomainen sopimusehto kyseisen direktiivin soveltamisalaan, kun huomioon otetaan erityisesti mainitun direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetty direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen (ks. vastaavasti tuomio 10.6.2021, BNP Paribas Personal Finance,

C-609/19, EU:C:2021:469, 23 ja 26 kohta; määräys 14.4.2021, Credit Europe Ipotecar IFN ja Credit Europe Bank, C-364/19, EU:C:2021:306, 33 kohta ja määräys 14.10.2021, NSV ja NM, C-87/21, ei julkaistu, EU:C:2021:860, 38 kohta).

49 Näin ollen silloin, kun direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa, jonka tarkoituksena on määritellä direktiivin soveltamisala, ei ole saatettu muodollisesti osaksi jäsenvaltion oikeusjärjestystä nimenomaisella ja erityisellä säännöksellä, jäsenvaltion tuomioistuimet eivät voi katsoa, että kyseinen säännös on sisällytetty siihen välillisesti panemalla täytäntöön kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohta ja 4 artiklan 1 kohta, joiden tarkoitus ei ole sama.

50 Edellä esitetyn perusteella toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tässä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut sopimusehdot eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, vaikka kyseistä säännöstä ei olisi muodollisesti saatettu osaksi jäsenvaltion kansallista oikeusjärjestystä, ja että tämän jäsenvaltion tuomioistuimet eivät voi tällaisessa tapauksessa katsoa, että kyseinen 1 artiklan 2 kohta on sisällytetty välillisesti kansalliseen oikeuteen tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanolla.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

51 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 93/13 8 artiklaa tulkittava siten, että se ei ole esteenä sellaisten kansallisen oikeuden säännösten antamiselle tai voimassa pitämiselle, joiden vaikutuksesta tässä direktiivissä säädettyä kuluttajansuojajärjestelmää sovelletaan sen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin sopimusehtoihin.

52 Aluksi on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja pääasian kantajat näyttävät olevan yksimielisiä siitä, että sillä, että direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa säädettyä poissulkemista ei ole saatettu osaksi Kreikan oikeutta lailla 2251/1994, pyritään implisiittisesti kyseisen direktiivin 8 artiklan perusteella tavoitteeseen parantaa kuluttajansuojan tasoa tällä direktiivillä taattuun tasoon nähden. Trapeza Peiraios ja Kreikan hallitus kuitenkin kiistävät kirjallisissa huomautuksissaan sen, että kansallisen lainsäätäjän aikomus olisi ollut tällainen.

53 Tältä osin on korostettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimen tehtävänä on unionin tuomioistuinten ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnössä esitetty, joten ennakkoratkaisupyyntöä ei voida tutkia kansallisen oikeuden sellaisen tulkinnan valossa, johon jäsenvaltion hallitus tai pääasian asianosainen on vedonnut (ks. vastaavasti tuomio 15.4.2021, Belgian valtio (Siirtopäätöksen tekemisen jälkeiset seikat), C-194/19, EU:C:2021:270, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Tämän jälkeen on muistutettava, että direktiivin 93/13 johdanto-osan 12. perustelukappaleen mukaan kyseisellä direktiivillä toteutetaan ainoastaan kohtuuttomia ehtoja koskevien kansallisten lainsäädäntöjen osittainen yhdenmukaistaminen mutta jätetään jäsenvaltioille mahdollisuus EUT-sopimusta asianmukaisesti noudattaen varmistaa kuluttajalle suojelun korkeampi taso kyseisen direktiivin säännöksiä tiukemmilla kansallisilla säännöksillä. Lisäksi mainitun direktiivin 8 artiklassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa kyseisen direktiivin soveltamisalalla tämän perussopimuksen mukaisia tiukempia säännöksiä varmistaakseen

kuluttajalle suojelun korkeamman tason (ks. vastaavasti tuomio 2.4.2020, Condominio di Milano, via Meda, C-329/19, EU:C:2020:263, 33 kohta ja tuomio 3.9.2020, Profi Credit Polska, C-84/19, C-222/19 ja C-252/19, EU:C:2020:631, 84 kohta).

55 Direktiivin 93/13 8 artiklan sanamuodosta ilmenee, että jäsenvaltioille tämän säännöksen nojalla kuluttajansuojan tason parantamiseksi annettua mahdollisuutta sovelletaan ”tämän direktiivin soveltamisalalla”, joka kattaa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin sopimuksiin sisältyvät ehdot, jotka voivat olla kohtuuttomia.

56 Direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdassa, luettuna yhdessä sen johdanto-osan 13. perustelukappaleen kanssa, taas jätetään tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tietyt kuluttajasopimusten ehdot, erityisesti ne, jotka heijastavat pakottavia lakeja tai asetuksia.

57 Direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdalla ei rajoiteta jäsenvaltioiden mahdollisuutta, joka mainitaan tämän direktiivin johdanto-osan 12. perustelukappaleessa ja 8 artiklassa, varmistaa kuluttajalle suojelun korkeampi taso kyseisen direktiivin säännöksiä tiukemmilla kansallisilla säännöksillä EUT-sopimusta noudattaen.

58 Lisäksi 3.6.2010 annetussa tuomiossa Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (C-484/08, EU:C:2010:309, 30–35, 40 ja 43 kohta), joka koski direktiivin 93/13 8 artiklassa annetun mahdollisuuden ja sen 4 artiklan 2 kohdassa säädetyn kohtuuttomien sopimusehtojen sisällöllistä valvontamekanismia koskevan poikkeuksen välistä suhdetta, unionin tuomioistuin katsoi – todettuaan ensin, että tässä 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut sopimusehdot kuuluvat direktiivillä 93/13 säännellylle alalle ja että direktiivin 8 artiklaa sovelletaan näin ollen myös kyseisen 4 artiklan 2 kohtaan –, että nämä kaksi säännöstä eivät olleet esteenä kansalliselle sääntelylle, jossa sallitaan tällaisten sopimusehtojen kohtuuttomuuden tuomioistuinvalvonta, jolla varmistetaan kuluttajalle kyseisellä direktiivillä vahvistettua suojelun tasoa korkeampi suojelun taso.

59 Unionin tuomioistuin muistutti myöhemmin, että direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sopimusehtojen mahdollista kohtuuttomuutta ei arvioida, mutta ne kuuluvat direktiivillä säännellylle alalle sen 8 artiklassa tarkoitetulla tavalla (ks. vastaavasti tuomio 30.4.2014, Kásler ja Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, 41 kohta), ja että kansallisen oikeuden säännös, jossa annetaan kyseisen 4 artiklan 2 kohdassa säädetylle poikkeukselle suppeampi soveltamisala, on direktiivillä tavoitellun kuluttajansuojan tavoitteen mukainen (tuomio 3.9.2020, Profi Credit Polska, C-84/19, C-222/19 ja C-252/19, EU:C:2020:631, 85 kohta).

60 Direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohdan, jossa direktiivin aineellisen soveltamisalan ulkopuolelle jätetään ensimmäinen sopimusehtojen ryhmä, ja tämän direktiivin 4 artiklan 2 kohdan, jossa ei säädetä direktiivin soveltamisalasta mutta jossa suljetaan kohtuuttomuuden arvioinnin ulkopuolelle toinen sopimusehtojen ryhmä, joka puolestaan kuuluu direktiivin soveltamisalaan, välillä on kuitenkin ero (ks. vastaavasti tuomio 3.6.2010, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, C-484/08, EU:C:2010:309, 32 kohta).

61 On siten todettava, että direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut sopimusehdot eivät kuulu tällä direktiivillä säännellylle alalle ja että tämän direktiivin 8 artiklaa ei siten sovelleta kyseisen 1 artiklan 2 kohtaan.

62 Tämän jälkeen on kuitenkin todettava, että – kuten tämän tuomion 45 kohdassa muistutettiin – jäsenvaltiot voivat soveltaa tämän direktiivin säännöksiä tilanteisiin, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, kunhan tämä on yhteensopivaa direktiivillä tavoiteltujen päämäärien ja perussopimusten kanssa (ks. vastaavasti tuomio 2.4.2020, Condominio di Milano, via Meda, C-329/19, EU:C:2020:263, 37 kohta).

63 Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että direktiivin 93/13 8 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sellaisten kansallisen oikeuden säännösten antamiselle tai voimassa pitämiselle, joiden vaikutuksesta tässä direktiivissä säädettyä kuluttajansuojajärjestelmää sovelletaan sen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin sopimusehtoihin.

Oikeudenkäyntikulut

64 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 1 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että siinä jätetään tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen sisältyvä ehto, joka heijastaa kansallisen lain tai asetuksen dispositiivista säännöstä eli jota sovelletaan suoraan silloin, kun sopimuspuolten välillä ei ole sovittu muusta järjestelystä, vaikka kyseisestä sopimusehdosta ei ole neuvoteltu erikseen.

2) Direktiivin 93/13 1 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tässä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut sopimusehdot eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, vaikka kyseistä säännöstä ei olisi muodollisesti saatettu osaksi jäsenvaltion kansallista oikeusjärjestystä, ja että tämän jäsenvaltion tuomioistuimet eivät voi tällaisessa tapauksessa katsoa, että kyseinen 1 artiklan 2 kohta on sisällytetty välillisesti kansalliseen oikeuteen tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanolla.

3) Direktiivin 93/13 8 artiklaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sellaisten kansallisen oikeuden säännösten antamiselle tai voimassa pitämiselle, joiden vaikutuksesta tässä direktiivissä säädettyä kuluttajansuojajärjestelmää sovelletaan sen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin sopimusehtoihin.

Allekirjoitukset